

Bæredygtige tanker og idéer

TEKST OG FOTO:
HENRIK BUGGE MORTENSEN

Da vi for 15 år siden etablerede Himmerlandsbyen blev vi kigget på som anderledes og nogen kaldte os "økoflippere", men tingene har sandelig ændret sig, for aldrig har der være så stor opmærksomhed på økologi, bæredygtighed og klima, fortæller Kersten Bonnen, formand for Andelsforeningen Himmerlandsbyen. Vi har i dag en venteliste på folk, der ønsker at købe et hus, og der er netop vedtaget en ny lokalplan, som gør det muligt at bygge flere huse på de nuværende 40.000 m².

Velkommen til Himmerlandsbyen, står der med glade farver på et skilt ved indførslen – og farver er der masser af her i slutningen af juli, hvor store områder i Himmerlandsbyen bugner af blomster. Et sandt eldorado for sommerfugle, bier og andre insekter, som med deres arbejdsomme summen skaber en intens lydkulisse. De mange blomster er da heller ikke sået for blot at pynte, men netop som

et spisekammer for insekter, der bl.a. spiller en vigtig rolle i bestøvningen af planter og træer. Himmerlandsbyen er ikke nogen helt almindelig landsby – det afsløres hurtigt ved et kig på de forskellige huse, hvor man hurtigt ser og fornemmer, at de bebos af mennesker, som har et ønske om at eksperimentere og gå nye veje. Over en kop kaffe udenfor Himmerlandsbyens fælleshus fortæller Kersten Bonnen og Lykke Larsen om økosamfundet i udkanten af landsbyen Aarestrup.

- Da vi skrev under på købet af jorden den 31. maj 2005 var vi tre familier, som havde besluttet at bygge et hus på stedet, fortæller Kersten Bonnen, der har været med fra begyndelsen. To år senere var vi ti familier. Før valget faldt på Aarestrup talte vi også om at lave et økosamfund i Halkær og Vegger, men den centrale placering med kun fem minutter til motorvejen, og det at der var lavet en lokalplan for området gjorde, at valget faldt på landsbyen Aarestrup.

Kolonihavemodellen

En af de seneste tilflyttere til Himmerlandsbyen er Lykke Larsen, der bor i hus nr. 1, som i begyndelsen blev lejet ud til medlemmer af foreningen, mens de selv var i gang med at opføre en bolig. I bedste genbrugsstil består den ældste del af huset af den gamle turistinformation fra Mou, som blev transporteret til stedet på lastbil.

- Himmerlandsbyen bygger på samme model, som er kendt fra kolonihaveforeninger. Det vil sige, hver familie ejer deres hus, mens jorden, hvor det ligger på, lejes af andelsforeningen, fortæller Lykke Larsen, formand for Foreningen Bæredygtig Læring. For at forhindre spekulation er husene ikke til salg i fri handel. Ud fra husets stand og hvad det har kostet af opføre, fastsætter andelsforeningen en maksimal salgspris.

- Det er et krav, at husene er opført af bæredygtige materialer. De primære bygningsmaterialer er derfor træ, halm og ler.



MEGET MERE OM HIMMERLANDSBYEN

Klik ind www.himmerlandsbyen.dk, hvor du finder mange spændende oplysninger om Himmerlandsbyen – tankerne bag, bæredygtighed, info om de enkelte huse, aktiviteter, artikler osv. I forbindelse med Klima Rebild er der søndag den 4. oktober kl. 14-16 mulighed for en guidet rundvisning i Himmerlandsbyen. Flere informationer på www.kulturenrebild.dk.

Himmerlandsbyens fælleshus. Til venstre Kersten Bonnen, formand for Andelsforeningen Himmerlandsbyen og til højre Lykke Larsen, formand for Foreningen Bæredygtig Læring.

Her følger vi retningslinjerne fra Landsforeningen Økologisk Byggeri, hvilket betyder at bl.a. trykimprægneret træ, mineraluld til isolering og terpentinbaseret maling er bandlyst. Byggematerialerne er valgt ud fra deres isoleringsevne og et lavest mulige CO₂ aftryk. I stedet for mineraluld, der kræver meget energi at producere, er huse isoleret med f.eks. træuld, hamp, hør og muslingeskaller. De fleste har selv opført deres bolig, men der er også brugt professionelle håndværkere.

- Oprindeligt havde vi planer om at opføre et decentralt kraftvarmeværk, så vi var selvforsynende med både varme og el, men her stødte vi på problemer i forhold til eksisterende udbydere af el, fortæller Kersten Bonnen. Opvarmningen af husene foregår med masseovne, solfangere, solceller og brændeovne. Spildevandet fra

alle Himmerlandsbyens boliger renses på stedet i filteranlæg på 120 m², der er beplantet med tagrør og gul iris. Anlægget er følsomt over for kemikalier, så de rengøringsmidler, sæbe og shampoo som vi anvender, skal være svanemærket.

” Vi er en del af et fællesskab, men der er bestemt også plads til de individuelle behov. Vi er sammen om kerneværdierne i Himmerlandsbyen, men vi har vidt forskellige indgange til bæredygtighed, klima og miljø...

Skraldehus, kartoffellaug og hønsehald

Når det gælder håndtering af affald har Himmerlandsbyen også valgt at være på forkant. I ”Skraldehuset” sorterer beboerne

deres affald i ni forskellige typer affald. I ”Skraldehuset” er der også plads til en lille genbrugsafdeling, hvor beboerne kan stille ting og sager, som andre måske kan få glæde af.

- Vi har seks faste arbejdsdage om året, hvor alle beboere mødes for bl.a. at vedligeholde fælleshuset og ordne udenomsarealerne. Det skaber sammenhold og rig mulighed for at tale sammen, ja, og så er det hyggeligt, for fælles frokost og eftermiddagskaffe er en del af arbejdsdagen. Vi mødes også på kryds og tværs i andre sammenhænge – fire af husene er sammen i et kartoffellaug, hvor der dyrkes kartofler på fællesjorden, andre husstande er gået sammen om en flok løbænder, der bekæmper dræbersnegle, og vi har også et tomatlaug og en gruppe af beboere, der har hønsehald.

Der bor i dag 17 voksne og 10 børn i

HIMMERLANDSBYEN



HIMMERLANDSBYEN KORT OG GODT

Etableret 31. maj 2005

Beliggende i udkanten af landsbyen Aarestrup tæt på Torstedlund Skov

Dækker et areal på fire hektar (40.000 m²)

Består af 10 grunde på mellem 1.200 og 2.200 m² + fællesjord

På arealet er der opført 10 huse + et fælleshus, der har et boligareal på mellem 45 m² og 215 m². De primære byggematerialer er træ, halm og ler

I Himmerlandsbyen bor 17 voksne og 10 børn

Bygger på fire grundprincipper:

ØKOLOGISKE BYGGEPRINCIPER

Byggeri baseret på naturmaterialer.

ØKOLOGISK LEVELIV

Husene opføres ved at anvende så få ressourcer som muligt både når det gælder varme, el og vandforbrug.

INGEN SPEKULATION

Beboerne skal så vidt muligt selv være med i byggeprocessen, hvilket gør husene billigere at opføre og omkostningerne til at bo lavere. Det skal være med til at bremse den gælds- og spekulationsspiral, som præger samfundet, og gøre et huskøb til en tung økonomisk byrde.

SELVVIRKSOMHED

Der er i lokalplanen åbnet mulighed for at etablere enkeltmandsvirksomheder. Det skal være med til at skabe mere liv i landsbyen, så der ikke opstår en ny soveby, der ligger øde hen i dagtimerne.

Himmerlandsbyen, hvor der er plads til alle generationer – den ældste beboer er 75 år.

- Vi er en del af et fællesskab, men der er bestemt også plads til de individuelle behov. Vi er sammen om kerneværdierne i Himmerlandsbyen, men vi har vidt forskellige indgange til bæredygtighed, klima og miljø, fortæller

Kersten Bonnen. Det gør det også utrolig spændende, for der er mange at sparre med, og

vi er rigtig gode til at inspirere hinanden. Nogen beboere har fokus på selvforsyning, andre på hvordan man dyrker og genskaber liv i jorden, bæredygtige energiformer, økologisk levevis osv. Vi har forskellige prioriteringer. Nogle har 100% fokus på økologi, hvilket kan være en dyr løsning, mens andre vælger økologi fra for i stedet at gå ned i arbejdstid.

Beboere i Himmerlandsbyen har dannet Foreningen Bæredygtig Læring, der gennem formidling af viden og inspiration skal bidrage til en bæredygtig verden i balance. Et af foreningens projekter er en skolehave,

hvor børn fra bl.a. Suldrup Skoles 4. klasser kommer otte gange om året for at lære om og passe deres egen have gennem en hel vækstsæson. Læs mere om bæredygtig læring på www.blaer.nu.

- Der er højt til loftet i Himmerlandsbyen. Her er det ikke de friserede haver som er i flertal, men derimod den vilde natur – vild med vilje, som vi siger, fortæller Kersten Bonnen. Men der er beboere som sætter pris på en flot, slået græsplæne, hvilket fører til en del godmodigt drilleri.



HVAD ER BÆREDYGTIGHED?

Ifølge FN er definitionen på bæredygtighed "...en udvikling, hvor opfyldelsen af de nulevende generationers behov ikke sker på bekostning af fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov". Bæredygtighed betyder altså, at man bor og lever på en måde, der ikke går ud over fremtidige generationer – altså børn og børnebørn.



LANDSFORENINGEN ØKOLOGISK BYGGERI

Landsforeningen Økologisk Byggeri (LØB), der blev stiftet i 1997 har til formål at fremme miljøvenligt byggeri. Foreningen er åben for alle – firmaer, organisationer og private – der vil støtte formålet. Læs mere på www.lob.dk.

